

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. marts 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-0030-8454
Dok.: 2754298

Besvarelse af spørgsmål nr. 360 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 360 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. februar 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DD).

Peter Hummelgaard

/

Tue Vemmelund

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 360 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan forældelsesfristerne for seksuelt misbrug af børn og voldtægt har udviklet sig gennem tiden i Danmark?”

Svar:

1. Straffelovens kapitel 11 om ophør af den strafbare handling retsfølger indeholder bestemmelser om forældelse af strafansvar, herunder bl.a. visse særlige regler om forældelse i sager om seksuelt misbrug af børn.

Efter straffelovens § 93 afhænger forældelsesfristen som udgangspunkt af længden af strafferammen for den pågældende forbrydelse. Forældelsesfristen er:

- 1) 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år.
- 2) 5 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel indtil 4 år.
- 3) 10 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel indtil 10 år.
- 4) 15 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid.

For så vidt angår seksuelt misbrug af personer under 18 år følger det imidlertid af straffelovens § 93 b, stk. 2, at når en lovovertrædelse, som er omfattet af straffelovens §§ 210, 216-224, § 225, jf. §§ 216-224, § 226 eller § 227, stk. 1, begås over for en person under 18 år, så indtræder forældelse ikke.

De forbrydelser, der ikke forældes, når de er begået overfor en person under 18 år, omfatter således incest (§ 210), voldtægt (§ 216), samleje ved udnyttelse af sindssygdom eller mental retardering (§ 218), en institutionsansats samleje med en person, der er optaget i institutionen eller er i institutionens varetægt (§ 219), samleje ved groft misbrug af arbejdsmæssig, økonomisk eller behandlings- eller plejemæssig afhængighed (§ 220), tilsnigelse af samleje med en person, der forveksler gerningsmanden med en anden (§ 221), samleje med et barn under 15 år (§ 222), samleje med stedbarn, plejebarn mv. under 18 år (§ 223), samleje mod betaling med en person under 18 år (§ 224), overtrædelse af §§ 216-224 ved andet seksuelt forhold end samleje (§ 225, jf. §§ 216-224), optagelse af pornografiske fotografier, film eller lign. af en person under 18 år (§ 226) og om medvirken til, at en person

under 18 år deltager i en forestilling med pornografisk optræden (§ 227, stk. 1).

2. Efter straffeloven af 1866 kunne alene mindre alvorlige strafbare forhold, hvor der ikke var forskyldt strengere straf end bøde eller simpelt fængsel, forældes. Forældelsesfristen for sådanne strafbare forhold var 2 år, jf. lovens § 66.

Med straffeloven af 1930 videreførtes den 2-årige forældelse af strafansvar for strafbare forhold, når den konkret forskyldte straf ikke ville overstige bøde eller hæfte indtil 2 år, jf. lovens § 93, stk. 1, nr. 1.

Samtidig blev der indført nye 5-årige og 10-årige forældelsesfrister for henholdsvis tilfælde, hvor den konkret forskyldte straf ville blive hæfte over 2 år eller fængsel ikke over 1 år, og tilfælde, hvor straffen ville blive større, men forbrydelsens strafmaksimum ikke oversteg 6 års fængsel, jf. lovens § 93, stk. 1, nr. 2 og 3. Forbrydelser med et højere strafmaksimum end 6 års fængsel var således forsat uforældelige, hvis den konkret forskyldte straf oversteg fængsel i 1 år.

Ved lov nr. 248 af 9. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov (Forældelse, pornografi, homoseksuel prostitution mv.) fik straffelovens § 93, stk. 1, om de almindelige forældelsesfrister og § 94, stk. 1, om det almindelige begyndelsestidspunkt for forældelsen i vidt omfang deres nuværende udformning.

Med loven blev strafferammen for voldtægt desuden ændret, således at det tidligere strafminimum på 1 år blev ophævet, og det tidligere strafmaksimum på 16 års fængsel (under særdeles skærpende omstændigheder fængsel på livstid) blev sænket til fængsel indtil 10 år.

Lovændringen var med få undtagelser baseret på Straffelovrådets betænkning nr. 433/1966 om strafferetlig forældelse mv. Med lovændringen indførtes som noget nyt faste forældelsesregler også for alvorlige forbrydelser, alene med undtagelse af strafbestemmelser med fængsel på livstid i strafferammen. Dette indebar bl.a., at forældelsesfristen for voldtægt (der før var uforældeligt) blev ændret til 10 år.

Ved lov nr. 256 af 27. maj 1981 om ændring af borgerlig straffelov (Voldtægt, røveri og brandstiftelse) blev strafferammen for voldtægt opdelt i en

strafferamme med fængsel indtil 6 år og en forhøjet sidestrafferamme på fængsel indtil 10 år omfattende tilfælde, hvor voldtægten har haft en særlig farlig karakter, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

Som konsekvens af ændringen af strafferammen blev forældelsesfristen for voldtægt uden særligt skærpende omstændigheder ændret til 5 år, mens forældelsesfristen for voldtægt af særlig farlig karakter eller under i øvrigt særligt skærpende omstændigheder forblev uændret.

Ved lov nr. 349 af 23. maj 1997 om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser mv.) blev forældelsesfristen for overtrædelse af straffelovens § 223, stk. 1, om samleje med adoptivbarn, stedbarn og plejebarn mv. forlænget til 10 år.

Ved lov nr. 441 af 31. maj 2000 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Forældelse, styrket indsats mod seksuelt misbrug af børn og unge samt IT-efterforskning) indførtes i straffelovens dagældende § 94, stk. 4, at forældelsesfristens begyndelse udskydes til den dag, forurettede fylder 18 år, i sager om seksuelt misbrug af børn mv. Før denne lovændring anvendtes også i sådanne sager den almindelige regel i § 94, stk. 1, hvorefter forældelsesfristen regnes fra den dag, da den strafbare virksomhed er ophørt.

Derudover blev den forlængede forældelsesfrist på 10 år for stedbarnsincest mv. efter straffelovens § 223, stk. 1 – der blev gennemført ved lov nr. 349 af 23. maj 1997 – udvidet til også at gælde den dagældende § 224 om anden kønslig omgængelse end samleje og den dagældende § 225 om homoseksuelle forhold.

Ved lov nr. 228 af 2. april 2003 om ændring af straffeloven, adoptionsloven og retsplejeloven (Børnepornografi, seksuel udnyttelse af børn, salg af børn og gennemførelse af straffesager om seksuelt misbrug af børn mv.) blev § 94, stk. 4, om udskydelse af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt til forurettedes fyldte 18. år udvidet til også at omfatte menneskehandel af en person under 18 år, jf. straffelovens § 262 a, stk. 2.

Ved lov nr. 319 af 28. april 2009 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Gennemførelse af Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug mv.) blev straffelovens § 94,

stk. 4, om udskydelse af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt til forurettedes fyldte 18. år udvidet til også at omfatte overtrædelser af straffelovens § 223 a om samleje mod betaling med en person under 18 år, § 228 om rufferi, § 229, stk. 1, om mellemmandsvirksomhed eller udnyttelse ved prostitution, og § 235 a, stk. 1, om medvirken til eller udnyttelse af, at en person under 18 år deltager i en forestilling med utugtlig optræden.

Lovændringen havde til formål at muliggøre Danmarks tiltrædelse af Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug.

Ved lov nr. 633 af 12. juni 2013 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning og lov om restaurationsvirksomhed og alkoholbevilling m.v. (Seksualforbrydelser) blev straffelovens § 94, stk. 4, om udskydelse af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt til forurettedes fyldte 18. år ændret, så begyndelsestidspunktets forældelse af de forbrydelser, der er omfattet af reglen, udskydes til forurettedes 21. år, for så vidt forbrydelsen er begået over for et offer under 18 år.

Endvidere blev reglen om udskydelse af begyndelsestidspunktet for forældelse til forurettedes fyldte 21. år udvidet til også at omfatte straffelovens § 221 om tilsnigelse til samleje ved udnyttelse af, at forurettede forveksler gerningsmanden med en anden og straffelovens § 226 om optagelse af pornografiske fotografier. Endelig blev reglen om udskydelse af begyndelsestidspunktet for forældelse til forurettedes fyldte 21. år udvidet til også at omfatte straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, hvis blufærdighedskrænkelserne begås over for et barn under 15 år.

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 93 b, stk. 2, blev indført ved lov nr. 140 af 28. februar 2018 om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ophævelse af forældelsesfrister for gerningsmandens strafansvar i sager om seksuelt misbrug af børn og for erstatningskrav mod forvaltningsmyndigheder for svigt i sager om overgreb mod børn, forhøjelse af niveauet for tortgodtgørelse for seksuelle krænkelser samt ophævelse af 72-timersreglen i sager om voldtægt, incest og seksuelt misbrug af børn m.v.).

Samtidig hermed blev straffelovens § 93, stk. 3, hvorefter forældelsesfristen for overtrædelse af straffelovens § 223, stk. 1, og § 225, jf. § 223, stk. 1, i intet tilfælde er mindre end 10 år, ophævet.